CZU: 336.27:336.143.232:330.59 **https://doi.org/10.59295/sum11(5)2025_03**

DATORIA PUBLICĂ: O POVARĂ PENTRU SAU O INVESTIȚIE ÎN BUNĂSTAREA CETĂȚENILOR

Tatiana COVALSCHI,
Universitatea de Stat din Moldova

Scopul articolului este de a examina, în perspectivă, impactul managementului datoriei publice în Republica Moldova asupra bunăstării cetățenilor. Metodologia cercetării se bazează pe analiza experienței țărilor europene în acest domeniu, comparativ cu practica națională, pe baza analizei cadrului juridic național, precum și ai indicatorilor datoriei publice și a obiectivelor acestei politici în Republica Moldova, pentru a determina modul în care aceasta afectează bunăstarea cetățenilor.

Concluzii: Managementul datoriei publice este o modalitate importantă de promovare a bunăstării economice a cetățenilor, atâta timp cât resursele care provin din *împrumuturile* publice sunt gestionate eficient.

Cuvinte-cheie: *datorie publică, deficit bugetar, politica bugetar-fiscală, sustenabilitatea finanțelor publice, bunăstarea cetățenilor.*

PUBLIC DEBT: A BURDEN FOR OR AN INVESTMENT IN THE WELL-BEING OF CITIZENS

The purpose of the article is to examine, in perspective, the impact of the management of public debt in the Republic of Moldova on the well-being of citizens. The research methodology is based on the analysis the experience of the european countries in this field, comparing to national practice, basing on study of the national legal framework, as well as of the indicators of public debt and of the objectives of this policy in the Republic of Moldova, in order to determine how it impacts on the well-being of citizens.

Conclusions: The public debt management is an important way to the promote the economic well-being of citizens, as long as the resorces that come from public loans are effectively managed.

Keywords: *public debt, budget deficit, budgetary and fiscal policy, sustainability of public finance, welfare of citizens.*

Introducere

Scopul final al oricărei politici publice ar trebui să fie în primul rând asigurarea bunăstării cetățenilor statului. Strategia națională de dezvoltare „Moldova Europeană 2030*"*, activă la moment, spre deosebire de strategiile naționale anterioare, este centrată anume pe realizarea acestui deziderat [10]. Asigurarea creșterii nivelului de trai al populației este dificilă, mai ales în condițiile în care resursele financiare ale statului sunt limitate, iar nevoile cetățenilor nelimitate. În aceste condiții există mereu tentația de a cheltui mai mult decât este posibil, din contul unor resurse împrumutate. Existența unui bugetar nu este neapărat un aspect negativ în politica bugetar-fiscală, însă până la ce nivel se poate împrumuta statul, astfel încât aceast lucru să nu afecteze nivelul bunăstării generațiilor viitoare? În acest studiu autorul încearcă să găsească răspuns la întrebarea respectivă, cercetând experiența țărilor membre UE privind asigurarea sustenabilității datoriei publice, dar și comparând-o cu modul în care este gestionată în prezent datoria publică în Republica Moldova.

Metode și materiale aplicate

Studiul realizat în prezentul articol a integrat o varietate de metode științifice. Metoda analitică a permis o explorare aprofundată atât a literaturii de specialitate, a cadrului legislativ național în domeniul manage-

mentului datoriei publice, dar și practica națională în acest domeniu. Prin sinteză, s-au extras concluziile cheie, dar și cele mai esențiale momente referitoare la reglementările în vigoare. În plus, reprezentarea grafică a datelor statistice furnizate de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova a facilitat vizualizarea dinamicii indicatorilor relevanți și formularea unor concluzii corespunzătoare referitoare la sustenabilitatea finanțelor publice în Republica Moldova.

Rezultate obținute și discuții

Studierea efectului datoriei publice asupra creșterii economice nu este un subiect nou în literatura de specialitate. Atât în cadrul teoriei, dar și practicii managementului finanțelor publice nu există o opinie unică referitor la politica de îndatorare a statului, și totuși pot fi conturate trei grupe de opinii în raport cu acest subiect. Conform doctrinei clasice, statul nu ar trebui să finanțeze cheltuielile publice din contul îndatorării, din cauză că datoria publică este asociată cu riscul financiar, în practica managementului finanțelor publice această părere fiind strict respectată pentru o lungă perioadă de timp. Punctul de turnură l-a reprezentat criza economică din anii 1929-1933, după care tot mai mult teren a fost câștigat de doctrina intervenționalistă, care susține utilizarea unei politici bugetar-fiscale stimulative ca cale de intervenție a statului în economie și în viața socială.

Criza datoriilor statelor suverane din 2009 a reprezentat o lecție nouă de învățat: creșterea mărimii datoriei publice nu poate fi realizată la infinit, ci trebuie limitată, iar acest lucru se poate realiza, după cum afirmă Țintilă (Bilan), în două moduri: prin mecanismul „disciplinei de piaţă" sau prin practicarea de reguli bugetare, în particular privind îndatorarea publică, care să asigure că datoria publică nu crește mai mult de un anumit nivel, considerat a fi nesustenabil [16]. Și într-un caz și altul se pune problema identificării unui nivel maxim al îndatorării publice, a cărui depășire produce fenomenul cunoscut în literatura de specialitate ca „efectul suprapunerii datoriilor", care constă în descurajarea investițiilor, deoarece investitorii sunt convinși că veniturile obținute vor fi utilizate pentru plata datoriei și nu pentru dezvoltarea economică a țării.

După criza din anul 2009 o serie de cercetări în domeniu s-au axat tot mai mult pe identificarea acestui nivel maxim al îndatorării publice. Cu referire la acest subiect, cele mai multe articole științifice de specialitate fac trimitere la studiul realizat de Reinhart and Rogoff în 2010 [15], în care autorii ajung la concluzia că nivelul acestui indicator este de 90% din PIB. Deși există critici privind acuratețea cercetării date [3, 6], rezultatele acestui studiu sunt susținute de rezultatele similare la care ajung o serie de studii ulterioare, așa ca cele ale lui Kumar și Woo [8], Minea și Parent [12], Checherita-Westphal și Rother [1], sau studiul lui Presbitero [13]. După cum afirmă Gómez-Puig ș.a [4, p. 2], comun tuturor acestor studii este că datoria publică împiedică creșterea economică. Pe de altă parte, cercetările axate pe eterogenitatea legăturilor dintre creșterea economică și datoria publică, ajung la concluzia că „efectele datoriei publice asupra creșterii economice pot varia în funcție de variabilele macroeconomice, financiare și instituționale specifice țării" [4, p. 2].

Referitor la nivelul datoriei publice, exprimat ca procent în PIB, în Republica Moldova există opinii separate. Astfel, Griciuc afirmă că „nivelul prudent al datoriei publice pentru cazul Republicii Moldova este valoarea de maxim 30% a datoriei publice în PIB" [5, p. 94], iar Manole și Stratan sunt de părerea că acest nivel este de 40% în PIB pentru Republica Moldova [11, p. 64], ceea ce este cu mult sub nivelul identificat de cercetătorii străini.

Este de remarcat faptul că, în scopul menținerii disciplinei bugetare, pentru buna funcționare a construcției comunitare europene, Tratatul de la Maastricht stabilește că unul dintre criteriile de convergență este respectarea nivelului maxim al datoriei publice de 60% din PIB. Cu toate că acest nivel este cu mult mai mic decât cel identificat în literatura de specialitate, totuși stabilirea acestei reguli, alături de regula privind nivelul deficitului structural, pare să nu fi adus efectul scontat, deși de-a lungul timpului, cadrul de guvernanță economică al UE a evoluat continuu pentru a asigura aplicarea regulilor bugetare (Figura 1). Este de menționat astfel că în anul 2023 doar 14 din 27 de țări membre s-au încadrat în limita de 60% în PIB privind datoria publică, iar 17 țări membre au respectat regula privind deficitul bugetar.

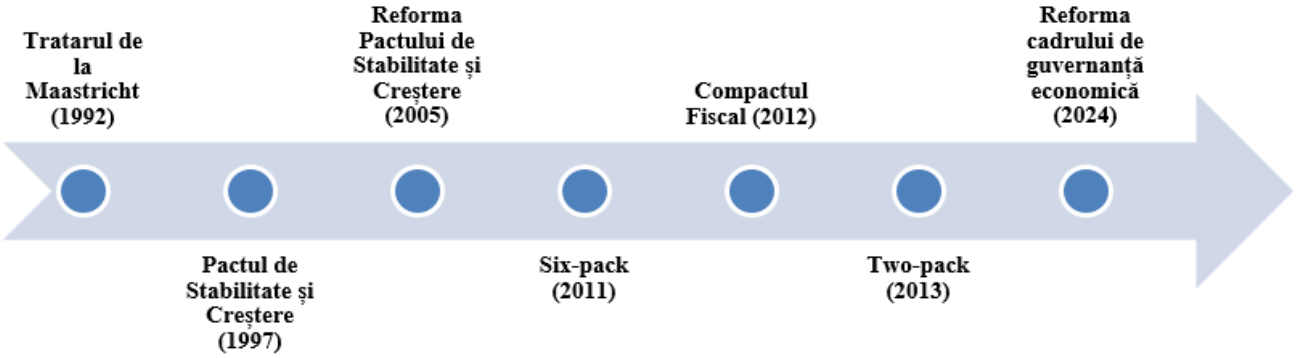

Figura 1. Istoricul formării cadrului de guvernanță economică în țările membre ale UE
Sursa: *Elaborat de autor în baza [2]*

Fiecare etapă în formarea cadrului de guvernanță, începând cu stabilirea regulilor bugetar-fiscale privind deficitul bugetar și datoria publică, a presupus constituirea și consolidarea mecanismului care să asigure respectarea practică a acestor reguli. Reforma cadrului de guvernanță economică în UE realizată în anul 2024, după 4 ani de suspendare a regulilor bugetare în contextul crizei economice, vine să asigure respectarea regulilor bugetar-fiscale prin monitorizarea unui nou indicator, cel al cheltuielilor nete – „cheltuielile care nu cuprind măsurile discreționare privind veniturile, cheltuielile cu dobânzile, cheltuielile ciclice cu șomajul, cheltuielile naționale pentru cofinanțarea programelor finanțate de UE și cheltuielile cu programele UE acoperite integral de venituri din fonduri ale UE” [2]. Scopul acestor modificări în legislația europeană este de a urmări impactul financiar al politicilor bugetar-fiscale curente asupra indicatorului datoriei publice exprimate ca procent în PIB.

Este de menționat faptul că, prin aceste reguli, dar și prin mecanismele menite să asigure aplicarea lor, se urmărește atât disciplinarea decidenților politici, dar și sporirea rolul tehnocraților în elaborarea și promovarea unei politici bugetar-fiscale prudente, inclusiv prin sporirea transparenței și implicarea Consiliilor Fiscale naționale independente în elaborarea politicii bugetar-fiscale.

Experința statelor membre ale UE demonstrează că promovarea unei politici bugetar-fiscale contra-ciclice, prin instituirea și respectarea unor reguli bugetar-fiscale, dar și gestionarea eficientă a datoriei publice este un lucru foarte dificil de a se realiza, chiar și prin impunerea unor reguli bugetar-fiscale la nivel național și european, dar este un lucru absolut necesar.

Faptul că în iunie 2022 Republica Moldova a obținut statutul de candidat privind aderarea la UE reprezintă un pas important pentru parcursul european al țării, dar și asumarea unei agende destul de încărcate de reforme ce urmează a fi promovate. Deși este importantă în orice stat, asigurarea sustenabilității finanţelor publice joacă un rol aparte în cazul statelor membre ale Uniunii Europene, în special din cauza efectelor de contagiune ce se pot produce. Astfel, practicarea excesivă a îndatorării publice de către un stat membru poate angrena efecte adverse asupra celorlalte țări, riscând să afecteze încrederea generală în stabilitea zonei euro. Astfel, consolidarea disciplinei bugetar-fiscale în Republica Moldova rămâne a fi și în continuare un obiectiv important de realizat în contextul tuturor angajamentelor asumate.

Adoptarea Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014 a însemnat introducerea în cadrul regulatoriu a unor reguli bugetar-fiscale clare, care ghidează politica bugetar-fiscală, dar și noi principii, care ar asigura stabilitatea macroeconomică, sustenabilitatea financiară și performanță în gestionarea resurselor bugetare.

„Politica bugetar-fiscală şi prognozele macrobugetare pe termen mediu, în baza cărora se fundamentează bugetele anuale, se elaborează în conformitate cu regulile bugetar-fiscale stabilite de prezenta lege şi se actualizează periodic pentru a asigura stabilitate macroeconomică şi sustenabilitate finanţelor publice pe termen mediu şi lung” [9].

Datele privind indicatorii soldului bugetar, excluzând granturile și, respectiv, ai datoriei publice demostrează o înrăutățire a sustenabilității finanțelor publice în Republica Moldova (Figura 2).

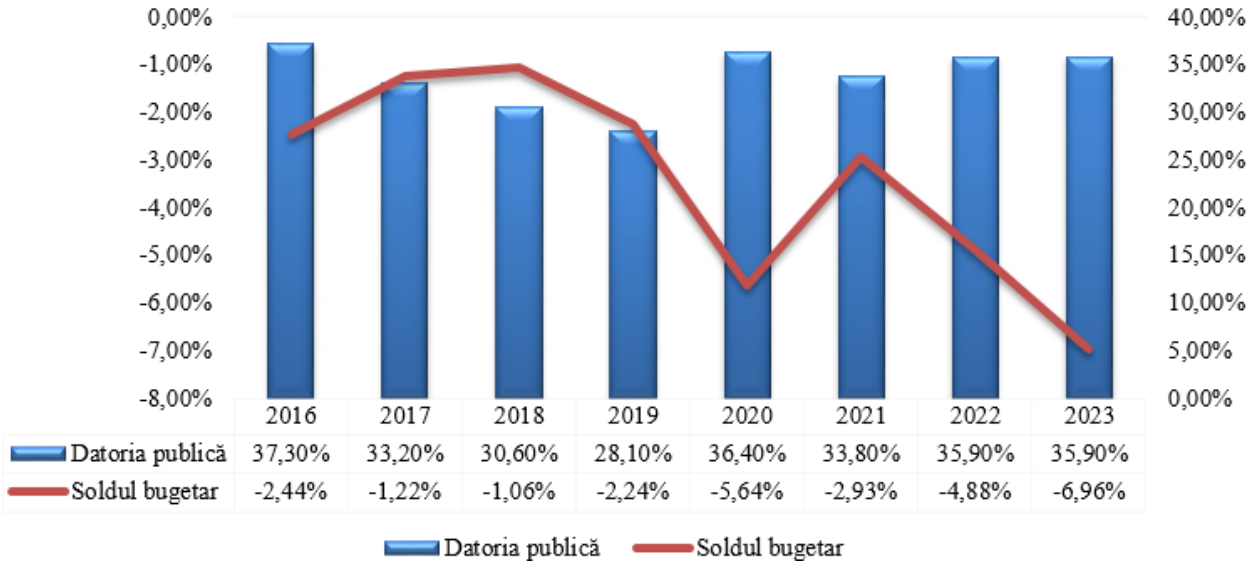

Figura 2. Evoluția soldului bugetar al BPN, excluzând granturile, și ale datoriei publice
Sursa: *[17, p. 354]*

După cum se menționează în studiile anterioare ale autorului „*criza economică generată de pandemia COVID-19, cât și războiul din Ucraina, au afectat direct și semnificativ soldul bugetar al BPN, în 2020 fiind înregistrat un deficit bugetar de 5,64% în PIB, iar în 2023 nivelul acestui indicator a ajuns la un nivel record de 6,94% în PIB"* în timp ce datoria publică, ca pondere în PIB, a înregistrat o creștere *„de la 28,1% în 2019 la 35,90% în anul 2023",* fiind înregistrată și tendința *„de majorare a riscurilor ce sunt asociate cu datoria de stat în Republica Moldova"* [17, p.353-354].

Comparând cu situația privind deficitul bugetar și datoria publică în țările membre UE, se constată că tendința de înrăutățire a indicatorilor sustenabilității finanțelor publice în Repubica Moldova se încadrează în tendința similară înregistrată și în cadrul țărilor membre UE. Ca și în cazul Republicii Moldova, în țările membre UE ponderea datoriei guvernamentale, exprimate ca pondere în PIB, a înregistrat o diminuare în perioada 2016-2019, cu respectiv 6,6 p.p., de la 84% la 77,4%, comparativ cu diminuarea de 9,2 p.p., înregistrată în Republica Moldova, unde indicatorul scade de la 37,3% la 28,1%. În anul 2020 se înregistrează o creștere bruscă a datoriei publice, atât în UE, unde acesta crește cu 12,1 p.p. în UE, cât și în Republica Moldova, unde aceasta crește cu 8,3 p.p.

Totodată, se constată că situația țărilor membre UE privind deficitul bugetar și datoria publică este una destul de eterogenă. La sfârșitul anului 2023 cele mai mari nivelul ale îndatorării publice au fost înregistrate de Grecia (163,9%), Italia (134,8%), Franța (110,0%), Spania (105,1%) și Belgia (103,1%), iar cele mai scăzute au fost înregistrate de Estonia (20,2%), Bulgaria (22,9%) și Luxemburg (25,6%). În anul 2023 datoria publică în Republica Moldova constituia 39,5% în PIB, situându-se cu mult sub nivelul îndatorării țărilor membre UE de 80,8% în PIB.

Referitor la deficitul bugetar situația este diferită. Astfel, prin prisma analizei evoluției acestui indicator, se constată că economia țărilor membre UE a fost mult mai afectată de criza economică din 2020, când nivelul deficitului bugetar a fost de 7,0% în PIB, comparativ cu aproape 6% în PIB în Republica Moldova. În anul 2022 și 2023, însă, deficitul bugetar în Republica Moldova a fost unul mult mai înalt, constituind 4,9% și, respectiv, 7,0% în PIB, comparativ cu 3,2% și, respectiv, 3,5% în PIB în țările membre UE.

Analiza măsurilor-cheie ale politicii bugetar-fiscale stabilite în Cadrul bugetar pe termen mediu (2025-2027), permite să se constate că printre direcțiile de acțiuni planificate în domeniul managementului datoriei publice, se regăsesc așa măsuri ca „extinderea și dezvoltarea continuă a pieței interne a valorilor mobiliare de stat, asigurarea sustenabilității datoriei de stat și monitorizarea și gestionarea eficientă a riscurilor bugetar-fiscale, care vin să consolideze sustenabilitatea finanțelor publice" [7].

Experiența internațională arată că managementul eficient al datoriei publice presupune nu doar aplicarea în practică a unor reguli care să limiteze creșterea nivelului datoriei publice, dar și gestiunea riscurilor asociate datoriei. Tradițional, operațiunile de contractare şi gestionare a datoriei publice țin de competența Ministerului Finanţelor. Totuși, în scopul eficientizării managementului datoriei de stat, aceste funcții sunt tot mai des transferate unei agenţii independente, așa cum este în cazul Germaniei, Irlandei, Marii Britanii, Portugaliei, Suediei [16]. Explicația constă în faptul că politica statului în domeniul datoriei publice, deși este parte a politicii bugetar-fiscale, are obiective specifice legate de gestionarea surselor de finanțare a datoriei publice, astfel încât să se asigure finanțarea prudentă a deficitului bugetar, urmărindu-se raportul optimal dintre risc și cost, dar și menținerea sau consolidarea imaginii creditare a statului, deoarece în contextul dezvoltării pieţelor financiare internaționale, managementul datoriei publice devine mai sofisticat şi complex, solicitând structuri administrative flexibile şi personal de o calificare corespunzătoare.

Experiența internațională arată că, în cazul în care managentul datoriei de stat este realizat în cadrul Ministerului Finanțelor, accentul e adesea pus pe reducerea cheltuielilor cu serviciul datoriei publice, păstrarea imaginii creditare a statului find un obiectiv secundar [16]. Astfel se urmărește reducerea costurilor pe termen scurt, fără a se urmări impactul de durată al acestor decizii.

O experiență similară este înregistrată și în Republica Moldova, unde managementul datoriei de stat este asigurată de Direcția generală datoria sectorului public și asistență externă, din cadrul Ministerului Finanțelor, care potrivit datelor site-ului oficial al ministerului dispune de un efectiv de doar 15 persoane. Mai mult ca atât, din analiza obiectivelor Programului „Managementul datoriei de stat pe termen mediu (2025-2027)", se constată că, deși obiectivul fundamental stabilit, și anume *„de a asigura necesitățile de finanțare a soldului (deficitului) bugetului de stat la un nivel acceptabil de cheltuieli pe termen mediu și lung, în condițiile limitării riscurilor implicate"* [14], urmărește impactul pe termen lung al deciziilor privind managementul datoriei de stat, totuși celelalte obiective nu fac referire la asigurarea credibilității țării. Totodată, unul din aceste obiective urmărește „dezvoltarea pieței interne a VMS" [14], direcție în care autoritățile publice depun un efort semnificativ în ultimul timp, oferind posibilitate persoanelor fizice, cetățeni ai Republicii Moldova, care dispun de resurse financiare disponibile, de a participa la finanțarea directă a statului, ceea ce duce la raționalizarea costurilor de finanțare a statului din împrumuturi interne.

Concluzii

Politica în domeniul gestionării datoriei publice poate contribui la creșterea bunăstării cetățenilor dacă este corect gestionată, prin urmărirea sustenabilității acesteia și gestiunea corectă a riscurilor asociate. Pe fundalul evoluțiilor economice recente, se constată că în Republica Moldova asigurarea sustenabilității în ultimii ani este o provocare. Deși ca nivel, exprimat ca pondere în PIB, nivelul datoriei publice nu pare a fi unul alarmant, totuși deficitele bugetare din ultimii ani și creșterea datoriei publice pun presiune asupra stabilității economice pe termen lung, prin urmare fiind necesare o serie de schimbări.

Se recomandă de a replica practica țărilor UE în asigurarea sustenabilității datoriei publice: constituirea unui organ fiscal consultativ independent care să monitorizeze sustenabilitatea politicii bugetar-fiscale, dar și delegarea responsabilităților de gestionare a datoriei publice unei agenții guvernamentale independente, studierea experienței țărilor europene în domeniul managementului datoriei de stat și consolidarea capacităților în acest domeniu.

Bibliografie:

1. CHECHERITA-WESTPHAL C., ROTHER P. *The impact of high government debt on economic growth and its channels: an empirical investigation for the euro area.* In: *European Economic Review*, Volume 56, Issue 7, October 2012, pp. 1392-1405, https://doi.org/10.1016/j.euroecorev.2012.06.007
2. *Consiliul Euopean. Cadrul de guvernanță economică.* https://www.consilium.europa.eu/ro/policies/economic-governance-framework/

3. DAFERMOS, Y. *The 'other half' of the public debt-economic growth relationship: a note on Reinhart and Rogoff.* In: *European Journal of Economics and Economic Policies: Intervention*, 12(1) pp. 20-28, 2015, DOI: 10.4337/ejeep.2015.01.03
4. GÓMEZ-PUIG, M., SOSVILLA-RIVERO, S., MARTÍNEZ-ZARZOSO I. *On the heterogeneous link between public debt and economic growth.* In: *Journal of International Financial Markets, Institutions and Money*, Volume 77, 2022, 101528, ISSN 1042-4431, https://doi.org/10.1016/j.intfin.2022.101528
5. GRICIUC P. *Rolul instrumentelor fiscale în edificarea economiei de piaţă funcţionale în Republica Moldova.* Teză de doctor în economie. Chișinău, 2017. 179 p. C.Z.U: 336.22:338.1(478)(043). http://www.cnaa.md/files/theses/2017/51891/griciuc_petru_thesis.pdf.
6. HERNDON T., ASH M., POLLIN R. *Does high public debt consistently stifle economic growth? A critique of Reinhart and Rogoff.* In: *Cambridge Journal of Economics* Volume 38, Issue 2, March 2014, pages 257–279. https://doi.org/10.1093/cje/bet075
7. *Hotărârea Guvernului nr.561 din 07-08-24 cu privire la aprobarea Cadrului bugetar pe termen mediu (2025-2027)*. https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=144721&lang=ro
8. KUMAR, M., WOO, J. *Public debt and growth. IMF Working Papers*, no. 10/174, pp. 1-47. Washington: International Monetary Fund. https://doi.org/10.5089/9781455201853.001
9. *Legea finanţelor publice şi responsabilităţii bugetar-fiscale, nr.181 din 25-07-2014*. https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=126152&lang=ro
10. *Legea nr. 315 din 17-11-2022 pentru aprobarea Strategiei naționale de dezvoltare „Moldova Europeană 2030".* https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=134582&lang=ro
11. MANOLE T., STRATAN A. *Corelarea dintre datoria publică, deficitul bugetar şi politica fiscală. În: Revista de Ştiinţă, Inovare, Cultură şi Artă „Akademos",* 2016, nr. 4(43), pp. 57-64. ISSN 1857-0461. [accesat: 20.04.24]. Disponibil: https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/50411/gscholar.
12. MINEA, A., PARENT, A. *Is High Public Debt Always Harmful to Economic Growth? Reinhart and Rogoff and Some Complex Nonlinearities*, *Working Papers 201218, CERDI.* https://ideas.repec.org/p/cdi/wpaper/1355.html
13. PRESBITERO, A. F. *Total Public Debt and Growth in Developing Countries*, *Centro Studi Luca d'Agliano Development Studies Working Paper* No. 300. http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.1804958
14. *Programul „Managementul datoriei de stat pe termen mediu (2025-2027)", aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 892/2024.*
15. REINHART, C. M., ROGOFF, K. S. *Growth in a Time of Debt*, *NBER Working Papers 15639, National Bureau of Economic Research*, Inc. https://www.nber.org/papers/w15639
16. ȚINTILĂ (BILAN), I. *Politica de îndatorare publică și creșterea economică, experiențe europene.* Teză de doctor în economie. Bucureşti: Editura ASE, 2015, 137 p. ISBN 978-606-34-0008-7.
17. ULIAN, G., CIBOTARIU, I.-Ș., COVALSCHI, T. *Bunăstarea economică – deziderat al politicii bugetar-fiscale în Republica Moldova*. In: *Modern paradigms in the development of the national and world economy*, Ed. 1, 24-26 octombrie 2024, Chişinău. Chișinău: Moldova State University, 2024, Ediția 17, pp. 349-356. ISBN 978-9975-62-826-6 (PDF).

N. B: *Articolul este elaborat în contextul realizării Proiectului „Consolidarea mecanismelor socio-economice şi juridice de asigurare a bunăstării şi securităţii cetăţenilor" CONSEJ 01.05.02).*

Date despre autor:
Tatiana COVALSCHI, dr., lect. univ., Facultatea de Științe Economice, Departamentul Finanțe și Bănci, Universitatea de Stat din Moldova.
ORCID: 0000-0003-0331-6724
E-mail: tatiana.covalschi@usm.md

Prezentat: 28.02.2025

Anexa nr. 1

Tabel. Datoria guvernamentală în țările membre UE, % în PIB

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
UE	84.0	81.5	79.5	77.4	89.5	86.7	82.5	80.8
Zona Euro - 19 țări	90.0	87.5	85.6	83.7	96.5	93.9	89.6	87.5
1. Estonia	10.2	9.4	8.5	9.0	19.1	18.4	19.1	20.2
2. Bulgaria	29.1	25.1	22.1	20.1	24.4	23.8	22.5	22.9
3. Luxemburg	19.6	21.8	20.9	22.3	24.5	24.4	24.6	25.6
4. Suedia	42.8	41.6	39.8	35.7	40.1	36.7	33.6	31.4
5. Danemarca	41.7	40.2	38.5	38.3	46.3	40.5	34.1	33.6
6. Lituania	39.8	39.1	33.3	35.6	45.9	43.3	38.1	37.3
7. Cehia	36.2	33.8	31.7	29.6	36.9	40.7	42.5	42.4
8. Irlanda	72.6	65.2	61.5	55.9	57.0	52.6	43.1	43.3
9. Letonia	41.7	40.3	38.3	37.9	44.0	45.9	44.4	45.0
10. Olanda	60.9	56.0	51.6	47.7	53.4	50.5	48.4	45.2
11. Malta	53.1	45.6	41.4	39.2	48.6	49.6	49.3	47.7
12. România	37.8	35.3	34.4	35.0	46.6	48.3	47.9	48.9
13. Polonia	54.1	50.4	48.2	45.2	56.6	53.0	48.8	49.7
14. Slovacia	52.1	51.4	49.3	48.0	58.4	60.2	57.7	56.1
15. Croația	79.3	76.2	72.8	70.9	86.5	78.2	68.5	61.8
16. Germania	68.3	64.0	60.8	58.7	68.0	68.1	65.0	62.9
17. Slovenia	79.4	74.9	71.0	66.0	80.2	74.8	72.7	68.4
18. Ungaria	74.6	72.0	68.8	65.0	78.7	76.2	73.8	73.4
19. Cipru	106.9	96.5	100.7	92.3	113.6	96.5	81.0	73.6
20. Finlanda	68.6	66.6	65.4	65.3	75.2	73.1	74.0	77.3
21. Austria	83.4	79.1	74.6	71.0	83.2	82.4	78.4	78.6
22. Portugalia	131.2	126.0	121.1	116.1	134.1	123.9	111.2	97.9
23. Belgia	105.4	102.5	100.0	97.5	111.2	108.4	102.6	103.1
24. Spania	102.0	101.2	99.8	97.7	119.3	115.7	109.5	105.1
25. Franța	98.2	98.8	98.6	98.2	114.9	112.8	111.3	110.0
26. Italia	134.2	133.7	134.1	133.8	154.3	145.7	138.3	134.8
27. Grecia	183.1	182.1	189.0	183.2	209.4	197.3	177.0	163.9

Sursa: *https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/GOV_10Q_GGDEBT__custom_159473/bookmark/table?lang=en&bookmarkId=fb4f5a54-7857-4e10-970b-8dc0e5350384*

Anexa nr. 2

Tabel. Deficitul bugetar în țările membre UE, % în PIB

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
UE	**-1.4**	**-0.9**	**-0.4**	**-0.5**	**-6.7**	**-4.6**	**-3.2**	**-3.5**
Zona Euro - 19 țări	**-1.5**	**-1.0**	**-0.4**	**-0.5**	**-7.0**	**-5.1**	**-3.5**	**-3.6**
1. Danemarca	0.3	1.7	0.8	4.3	0.4	4.1	3.4	3.3
2. Cipru	0.5	2.1	-3.4	1.0	-5.6	-1.6	2.6	2.0
3. Irlanda	-0.8	-0.3	0.1	0.4	-4.9	-1.4	1.7	1.5
4. Portugalia	-1.9	-3.0	-0.4	0.1	-5.8	-2.8	-0.3	1.2
5. Olanda	0.2	1.3	1.5	1.8	-3.6	-2.2	0.0	-0.4
6. Suedia	0.9	1.3	0.7	0.4	-3.2	-0.1	1.0	-0.6
7. Lituania	0.0	0.4	0.6	0.5	-6.3	-1.1	-0.7	-0.7
8. Luxemburg	1.9	1.4	3.2	2.7	-3.1	1.0	0.2	-0.7
9. Croația	-1.0	0.5	0.0	0.2	-7.2	-2.6	0.1	-0.9
10. Grecia	0.2	0.7	0.9	0.8	-9.6	-6.9	-2.5	-1.3
11. Bulgaria	0.3	1.6	1.7	2.2	-3.8	-3.9	-2.9	-2.0
12. Letonia	0.0	-0.3	-1.4	-0.2	-4.1	-7.2	-4.9	-2.4
13. Germania	1.1	1.3	1.9	1.3	-4.4	-3.2	-2.1	-2.6
14. Austria	-1.5	-0.8	0.2	0.5	-8.2	-5.7	-3.3	-2.6
15. Slovenia	-2.0	0.1	0.9	0.7	-7.7	-4.6	-3.0	-2.6
16. Estonia	-0.1	-0.5	-0.6	-0.1	-5.4	-2.6	-1.1	-2.8
17. Finlanda	-1.7	-0.6	-0.9	-0.9	-5.5	-2.7	-0.2	-3.0
18. Spania	-4.2	-3.1	-2.6	-3.1	-9.9	-6.7	-4.6	-3.5
19. Cehia	0.7	1.5	0.9	0.3	-5.6	-5.0	-3.1	-3.8
20. Belgia	-2.4	-0.8	-1.0	-2.0	-9.0	-5.4	-3.6	-4.2
21. Malta	1.1	3.4	1.9	0.7	-8.7	-7.0	-5.2	-4.5
22. Slovacia	-2.6	-1.0	-1.0	-1.2	-5.3	-5.1	-1.7	-5.2
23. Polonia	-2.4	-1.5	-0.2	-0.7	-6.9	-1.7	-3.4	-5.3
24. Franța	-3.8	-3.4	-2.3	-2.4	-8.9	-6.6	-4.7	-5.5
25. România	-2.5	-2.5	-2.8	-4.3	-9.2	-7.1	-6.4	-6.5
26. Ungaria	-1.8	-2.5	-2.0	-2.0	-7.5	-7.1	-6.2	-6.7
27. Italia	-2.4	-2.5	-2.2	-1.5	-9.4	-8.9	-8.1	-7.2

Sursa: *https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/gov_10dd_edpt1/default/table?lang=en*